

P.Z. br. 227

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-12/77
Urbroj: 50301-25/18-17-6

Zagreb, 13. prosinca 2017.

Hs**NP*006-04/17-01/04*50-17-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 – HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	14-12-2017		
Klasifikacijska oznaka:	006-04/17-01/04	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50-17-04	Pril.	
		Vrij.	

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

- Predmet:** Prijedlog zakona o dopuni Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata (predlagateljica: dr. sc. Ines Strenja-Linić, zastupnica u Hrvatskome saboru)
- Veza:** Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 006-04/17-01/04, urbroja: 65-17-03, od 15. studenoga 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopuni Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata (predlagateljica: dr. sc. Ines Strenja-Linić, zastupnica u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela dr. sc. Ines Strenja-Linić, zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom od 13. studenoga 2017. godine, iz sljedećih razloga:

Predmetnim Prijedlogom zakona traži se dopuna članka 7. Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata (Narodne novine, br. 93/14 i 26/15, u daljnjem tekstu: Zakon) dodatnim kriterijem reprezentativnosti za „sindikatski nositelj djelatnosti“.

Vlada Republike Hrvatske smatra da je Prijedlog zakona dvojben u više aspekata.

Naime, odredbom članka 7. Zakona nisu određeni kriteriji koje treba ispuniti za stjecanje reprezentativnosti pa se stoga Zakon ne može dopuniti na predloženi način.

Prijedlog zakona nije u skladu s obrazloženjem cilja koji bi se predloženim zakonom trebao postići. Iz obrazloženja Prijedloga zakona može se zaključiti da je cilj dopune Zakona propisivanje dodatnoga kriterija reprezentativnosti koji će omogućiti strukovnom sindikatu liječnika sudjelovanje u pregovorima o sklapanju kolektivnoga ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja i to iz razloga što su liječnici, na temelju odredbi posebnoga propisa, temeljni i mjerodavni nositelji zdravstvene djelatnosti.

Vlada Republike Hrvatske ne može se složiti da bi se poseban Zakon o liječništvu (Narodne novine, br. 121/03 i 117/08), koji primarno uređuje liječničko zvanje i načela obavljanja liječničke djelatnosti, mogao, vezano za pitanje ostvarivanja temeljnoga prava svakoga sindikata kao organizacije radnika na kolektivno pregovaranje, tumačiti izdvojeno od sustava zdravstvene zaštite, uređenoga Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, br. 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 35/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/12, 82/13, 22/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/16). Navedeni Zakon o zdravstvenoj zaštiti cjelovito uređuje sastav timova na svim razinama zdravstvene zaštite, u koji su uključeni zdravstveni radnici raznog stupnja obrazovanja i raznih zanimanja, a svojim predanim radom doprinose obavljanju ove važne javne službe, organizirani su u najmanje 30 sindikata koji djeluju na području zdravstva i zdravstvenoga osiguranja, i kojima se, prema međunarodnim konvencijama na jednak način treba omogućiti potencijalni pristup pravu na kolektivno pregovaranje.

Nadalje u ovom kontekstu treba napomenuti da je i Gospodarsko-socijalno vijeće (u daljnjem tekstu: GSV), kao najviše tripartitno tijelo socijalnoga dijaloga, na 57. sjednici u srpnju 2004. godine razmatralo pitanje kolektivnoga pregovaranja u djelatnosti zdravstva. Podržavajući mišljenje Povjerenstva GSV-a za kolektivno pregovaranje od 25. ožujka 2004. godine, zatim izraženi stav sindikalnih središnjica utvrđen na sastanku koordinacije šest sindikalnih središnjica od 30. siječnja 2004. godine, kao i stav Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva od 17. ožujka 2004. godine po pitanju sklapanja strukovnih kolektivnih ugovora, GSV je zauzeo mišljenje da bi se prava zaposlenih trebala regulirati prije svega kroz kolektivne ugovore djelatnosti, a pojedine specifičnosti unutar pojedinih djelatnosti kroz anekse (dodatke) kolektivnih ugovora, smatrajući da bi se na taj način izbjeglo usitnjavanje, rascjepkanost i slabljenje sindikata, a istovremeno bi se uvažile specifičnosti u obavljanju pojedinih poslova i zanimanja.

S obzirom da su predmet Zakona temeljna prava sindikata na organiziranje i kolektivno pregovaranje, zajamčena međunarodnim konvencijama i ugovorima i pozitivnim propisima, odnosno pitanje reprezentativnosti za sudjelovanje u tripartitnim tijelima na nacionalnoj razini te reprezentativnosti za kolektivno pregovaranje, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da se Zakon ne može mijenjati ili dopunjavati bez savjetovanja i aktivnoga sudjelovanja svih socijalnih partnera čija se prava istim uređuju, što je i obveza Vlade Republike Hrvatske koja proizlazi iz Sporazuma o osnivanju Gospodarsko-socijalnog vijeća, ali i međunarodnih konvencija, te da bi drugo postupanje izazvalo nezadovoljstvo socijalnih partnera i utjecalo na kvalitetu socijalnoga dijaloga.

Također, ovim normativnim Prijedlogom se predlaže da se u svim slučajevima reprezentativnim sindikatom smatra i sindikat koji ima najmanje 20% radnika članova nositelja djelatnosti na razini na kojoj se utvrđuje reprezentativnost, te bi se, slijedom takve stipulacije, nužno trebao primjenjivati vrlo široko, odnosno na svim razinama na kojima se kolektivno pregovara, a ne samo za djelatnost zdravstva.

Naime, pregovori o sklapanju kolektivnih ugovora vode se na raznim razinama, od pregovora na tzv. "kućnoj razini" za jednog poslodavca, za udrugu poslodavaca, preko granskih kolektivnih pregovora za pojedine djelatnosti, kako u privatnom tako i u javnom sektoru, do nacionalne razine. Pitanje je na temelju čega, na koji način i tko će na svim tim razinama pregovaranja utvrđivati postoje li, odnosno, koji su radnici „nositelji djelatnosti“, te kako je to spojivo s pojmom „zanimanjima raznih struka“ jer u konačnici mnogi poslodavci obavljaju više raznih djelatnosti te bi po navedenom Prijedlogu zakona za svaku od tih djelatnosti trebali utvrđivati koji su radnici „nositelji upravo te djelatnosti“, a koji to nisu i zašto, i na temelju kojih objektivnih kriterija koji moraju postojati kad je riječ o reprezentativnosti, zbog čega je Vlada Republike Hrvatske stajališta da je ovakvo normativno rješenje u praksi gotovo neprovedivo, te bi rezultiralo izrazitom pravnom nesigurnosti.

Osim svega navedenoga, otvara se i pitanje koliki utjecaj na sklapanje i važenje kolektivnoga ugovora mogu imati strukovni, u pravilu mali sindikati, s obzirom da je kolektivni ugovor, temeljem odredbe članka 26. stavka 1. Zakona koja je raspravljena sa socijalnim partnerima prilikom izrade Zakona, važeći kada ga potpišu sindikati koji u svom članstvu imaju više od 50% radnika članova od ukupno sindikalno organiziranih radnika kod reprezentativnih sindikata, pa u većini slučajeva ti sindikati s obzirom na mali broj članova ne odlučuju o sklapanju i važenju kolektivnoga ugovora. Posljedica ovako predloženoga automatskoga stjecanja reprezentativnosti bi bila da će mali strukovni sindikati na svim razinama svog djelovanja, temeljem odredbe članka 205. stavka 2. Zakona o radu (Narodne novine, broj 93/14) u slučaju spora o sklapanju, izmjeni ili obnovi kolektivnoga ugovora ostvariti pravo da pozovu na štrajk i provedu ga zbog kolektivnog ugovora na čije sklapanje i važenje nemaju značajniji utjecaj, te u konačnici proizvodi posljedice koje su suprotne razlozima uvođenja koncepta reprezentativnosti, a koji je primjerice usvojen na europskoj razini kao dio europske socijalne politike još od 1993. godine te i šire, u međunarodnim razmjerima.

Zaključno, Vlada Republike Hrvatske naglašava da je ovaj Prijedlog zakona i dijametralno suprotan primarnim ciljevima zbog kojih je u 2012. godine usvojen prvi zakon koji regulira reprezentativnost udruga poslodavaca i sindikata, a koje je normativno uređenje 2014. godine na zahtjev i u suradnji sa socijalnim partnerima poboljšano, u cilju omogućavanja rješavanja pitanja usitnjenosti, fragmentiranosti te nestrukturiranosti sindikata, kao i jačanja sinergije i poticanja sindikata na međusobno uvažavanje, dogovaranje i sporazumijevanje, te time i jačanje njihove pregovaračke pozicije i snage, s obzirom da je u Republici Hrvatskoj registrirano oko 600 sindikata. U razdoblju primjene tog normativnog rješenja nije zanemariva činjenica da je na razinama na kojima djeluje više sindikata, a za koju se utvrđivala reprezentativnost za kolektivno pregovaranje, gotovo 80% sindikata svoju reprezentativnost za kolektivno pregovaranje ostvarilo sporazumno i bez potrebe intervencije neovisnoga tijela, na temelju potpisanog sporazuma svih sindikata koji djeluju na određenoj razini, a svega u nešto više od 20% slučajeva o toj reprezentativnosti je odlučivalo Povjerenstvo za utvrđivanje reprezentativnosti.

Također treba navesti da je prvo normativno rješenje iz 2012. godine, kojega slijedi i ovaj Prijedlog zakona, za strukovne sindikate već propisivalo prilagođen, znatno niži kriterij reprezentativnosti, no da je protiv istoga jedna sindikalna središnjica tužila Vladu Republike Hrvatske Međunarodnoj organizaciji rada zbog kršenja Konvencije br. 87. o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje i Konvencije br. 98. o primjeni načela prava na organiziranje i kolektivno pregovaranje, smatrajući da se tim zakonskim rješenjem

krše temeljne Konvencije, te potiče fragmentiranost na sindikalnoj strani i namjerno slabi pozicija sindikata, radi čega je slučaj Republike Hrvatske izdvojen i posebno razmatran na Odboru stručnjaka za primjenu konvencija i preporuka Međunarodne organizacije rada, te se regulativa prati i danas. Iz tih razloga, 2014. godine je, u suradnji sa socijalnim partnerima, izrađen i usvojen Zakon koji je danas na snazi.

Slijedom svega navedenoga, te s obzirom na složenost problema za predmetnu materiju za koju je potrebno iznaći cjelovito rješenje uz savjetovanje i suradnju sa socijalnim partnerima, Vlada Republike Hrvatske predlaže da se ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Marka Pavića, ministra rada i mirovinskoga sustava, Majdu Burić, državnu tajnicu u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, te Karolinu Ivanković, pomoćnicu ministra rada i mirovinskoga sustava.

 PREDsjedNIK
mr. sc. Andrej Plenković